

P O S U D E K
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Martina Kuceková

Název práce: Započtení pohledávek

Jméno a příjmení školitele: prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola shody: maximální podobnost s jedním dokumentem 12 % a celková míra shody textu s jinými texty – 20 % (viz čl. 3 posudku).

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila téma mimořádně zajímavé zejména s ohledem na praktické dopady, častou spornost při jednostranném započtení a další vybrané otázky. Ač jde o problematiku v rámci závazkového práva relativně úzkou, představuje *compensatio* téma komplexní a průřezové zároveň, tj. vyžaduje znalost celého závazkového práva a specifik jednotlivých druhů pohledávek. Jde o téma, kterému není (až na výjimky komentářové literatury a jedné stěžejní monografie – srov. Marek Jäger. Zánik závazků započtením...) věnována samostatná pozornost odborné veřejnosti. Autorka v úvodu své práce vymezuje (spíše však povšechně) její cíle („analýza a deskripce institutu...“) a klade si (správně) konkrétní výzkumné otázky, na něž se snažila svou prací nalézt odpověď a jimiž tok svého textu vnitřně dynamizovala, což lze z hlediska zajímavě zvoleného tématu, kvitovat. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny; z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analyticko-deskriptivně-kompilační přístup, který kombinuje s evaluací relevantní judikatury, aby nakonec dospěla k určitému syntetizujícímu poznatku. Z textu samého je pak patrné, že na mnoha místech ovšem bohužel převládala deskripce s kompilací zdrojové literatury, což umenšilo prostor pro vlastní autorčiny úvahy a hlubší analytické reflexe. Je třeba ocenit, že účinky kompenzace promítá do dalších oblastí soukromého práva a zkoumá i jejich eventuální interferenci s dalšími instituty výslovně v OZ 2012 upravenými. V tomto smyslu oceňuji kap. 2.3.1. zneužití účinků započtení, samostatně pojaté solidární závazky (kde autorka správně uvádí své vlastní řešení *de lege ferenda*), zařazení problematiky vícečetné cese. Zabývá se i vlivem promlčení na započtení. Komparace s jiným právním řádem ani evropským soft law nebyla (možná ke škodě věci) využita. Hlavní přínos tak zůstává v práci s judikaturou (přes 3 desítky judikátů); místy se autorce analyzování souvislostí a hodnocení dopadů citované judikatury daří, jinde je spíše povrchní a zůstává zvolené metodě přeci jen cosi dlužna, resp. analýza problematiky by mohla být hlubší a důkladnější, tj. překročit text zákona a jednoho (resp. 2) dominantně využitého komentářového zdroje. Na druhé straně velmi oceňuji zařazení řady praktických příkladů, kterými vhodně demonstruje a objasňuje často obtížně pochopitelný problém.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (137 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je povětšinou logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena do 5 dílčích kapitol, kdy první kapitola obsahuje teoretická východiska

zkoumané problematiky – tj. dává návod, co jsou předpoklady kompenzace. Kapitola druhá se věnuje vlastní analýze započtení pohledávek – vcelku didakticky od kompenzačního projevu přes účinky do hmotněprávní sféry jejich subjektů. Čtvrtá kapitola pojednává o započtení jako procesní obraně a je opět spíše deskriptivně-kompilační shrnutí dosavadních poznatků a výkladů. Pátá kapitola zkoumá započtení podle InsolZ.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý relativně nízký počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje. Nelze ovšem přehlédnout vysokou míru shody (12 %) s prací kolegy Jägera na téma zánik závazků započtením. Tak vysoký rozsah je sám o sobě v kvalifikační práci nežádoucí. Při hlubším zkoumání je patrné, že vyšší míra shody je dána tím, že autorka do své práce přejímá celé věty, souvětí ba odstavce z citovaného díla (viz protokol o shodě), aniž by je parafrázovala či vyjádřila svými slovy a doplnila o své myšlenky. Vzhledem k tomu, že autorka své zdroje cituje a uvádí skutečného autora, tj. nepřisvojuje si je, nejde dle mého o plagiát, avšak jedná se o závažnou chybu při „zdrojování“, neboť v takovém případě měla texty převzaté beze změny jednoznačně dát do uvozovek či kurzívy, aby bylo zřetelné, že jde o autentický text jiného autora, a nikoliv o její výklad či parafrázi. Totéž se pak týká druhého dokumentu vykazujícím vyšší míru shody (komentář Petrov/Výtisk/Beran). I celkové procento shody (20 %) je poměrně vysoké a značí, že 1/5 textu není původní. Poznámkový aparát je jinak adekvátní a zpracovaný.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je relativně dobrá. V práci jsem neshledal podstatných gramatických chyb a stylistických nedostatků. S právní terminologií je rovněž povětšinou pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Při ústní obhajobě by se autorka mohla blížeji vyjádřit zejména:

- K otázce vykonání práva předstihu a jeho důsledků do hmotněprávní sféry subjektů započtení
- Jak se lze účinně de lege lata bránit zneužití kompenzačního projevu a jeho účinků?
- Co autorka pokládá za nejproblematictější při promlčení pohledávek a jejich započítávání?

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce – s výhradami zejména ke způsobu citování zdrojů a k převažující kompilaci – ještě splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto stupně. Prokazuje autorčiny znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i její celkový zájem o zvolené téma, kterému se věnovala.

Závěr:

Práci proto doporučuji k ústní obhajobě a v závislosti na výsledku obhajoby s ohledem na kritické poznámky výše s předběžným hodnocením **dobře**.

Datum: 22. 8. 2023

Podpis vedoucího diplomové práce
prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.